

[Strona główna](#)>[Wszczęcie postępowania sądowego](#)>[Mediacja](#)>[Mediacja w państwach UE](#)

Jeśli chodzi o wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych, bieżące procedury i postępowania wszczęte przed końcem okresu przejściowego będą nadal prowadzone na mocy prawa UE. W portalu e-Sprawiedliwość do końca 2022 r. będą nadal aktualizowane informacje dotyczące Wielkiej Brytanii na podstawie dwustronnej umowy z tym krajem.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [en](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Swipe to change

[angielski](#)

Mediacja w państwach UE

Anglia i Walia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której bezstronny mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i osoby wykonujące zawody prawnicze w Anglii i Walii są świadomi korzyści płynących z mediacji. Podmioty te są zainteresowane rozpowszechnianiem i stosowaniem mediacji – w odpowiednich przypadkach – jako alternatywy dla postępowania sądowego. Pomoc prawna w danej sprawie może być przyznana pod warunkiem spełnienia zwykłych kryteriów kwalifikowalności.

Z kim należy się skontaktować?

Za politykę w dziedzinie mediacji w sprawach cywilnych i rodzinnych, w tym propagowanie tej metody, w zakresie, w jakim odnosi się to do Anglii i Walii, odpowiada Ministerstwo Sprawiedliwości.

Mediacja w sprawach cywilnych

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości mediacji sądowej w sporach cywilnych (z wyłączeniem sporów rodzinnych na obszarze Anglii i Walii), Ministerstwo Sprawiedliwości i Służba ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości (HMCTS) wprowadziły dwa rodzaje postępowania mediacyjnego w sprawach cywilnych, w których strony mogą rozstrzygnąć spory (w zależności od wartości przedmiotu sporu). Small Claims Mediation Service to wewnętrzna służba, którą prowadzi Służba ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości, zajmująca się drobnymi roszczeniami, czyli sprawami, w których wartość przedmiotu sporu jest co do zasady niższa niż 10 000 GBP. Co do spraw, w których wartość przedmiotu sporu wynosi powyżej 10 000 GBP, Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło współpracę z [Radą ds. Mediacji w Sprawach Cywilnych](#) (Civil Mediation Council – CMC), mającą na celu wprowadzenie systemu akredytacji, w którym podmioty świadczące usługi mediacji mogłyby ubiegać się o wpis do wykazu podmiotów świadczących usługi mediacji w sprawach cywilnych, a z kolei sądy – w odpowiednich przypadkach – mogłyby kierować strony do akredytowanych podmiotów. CMC jest organizacją reprezentującą podmioty świadczące usługi mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

Mediacja w sprawach rodzinnych

W przypadku sporów rodzinnych, mediacja podlega samoregulacji i zaangażowanych jest w nią wiele organizacji członkowskich lub instytucji akredytujących, w których stowarzyszeni są mediatorzy. Instytucje te połączyły się, tworząc [Radę ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#) (Family Mediation Council – FMC) w celu zharmonizowania standardów mediacji rodzinnej. Innym zadaniem Rady ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych jest ogólne reprezentowanie założycielskich organizacji członkowskich i osób prowadzących mediację rodzinną w stosunkach z rządem.

Rada ta jest organizacją pozarządową, przy czym odgrywa ona główną rolę pośród organizacji członkowskich, z których wszystkie są organizacjami pozarządowymi/stowarzyszeniami i jej członkami-założycielami. Najważniejsze z tych organizacji to:

ADR Group;

Stowarzyszenie Mediacji Rodzinnej (Family Mediators Association);

Krajowa Organizacja Mediacji Rodzinnej (National Family Mediation);

Kolegium Mediatorów Rodzinnych (College of Family Mediators);

organizacja „Resolution”;

Law Society.

Obecnie rząd nie planuje utworzenia organu regulacyjnego w zakresie mediacji w sprawach cywilnych i rodzinnych.

Akredytowanego mediatora w sprawach cywilnych można znaleźć w wykazie mediatorów w sprawach cywilnych, korzystając ze

[strony internetowej wymiaru sprawiedliwości](#). W wykazie można znaleźć miejscowego mediatora, przy czym koszt mediacji jest ustalany na podstawie opłat stałych, w zależności od wartości przedmiotu sporu. Strony, które nie mają środków, by opłacić mediatora, mogą skorzystać z bezpłatnej mediacji świadczonej przez LawWorks, w przypadku gdy kwalifikują się do uzyskania pomocy. Z LawWorks można się skontaktować pod numerem telefonu **01483 216 815** lub za pośrednictwem [strony internetowej LawWorks](#).

Narzędzie umożliwiające wyszukiwanie mediatorów w sprawach rodzinnych jest dostępne na stronie internetowej GovUK (dawnej DirectGov):

[Family Mediation Service Finder](#). Należy zauważyć, że nie funkcjonuje już infolinia w sprawach mediacji rodzinnej (Family Mediation Helpline).

Więcej informacji na temat pomocy prawnej, w tym dotyczących kryteriów jej uzyskania, można znaleźć w nowym serwisie informacyjnym Legal Aid na stronie internetowej Gov.UK w zakładce [pomoc prawna](#)

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja może być wykorzystywana w szeregu typowych sporów cywilnych i handlowych – w tym dotyczących spraw mieszkaniowych, handlowych, pracowniczych, drobnych roszczeń, dochodzenia wierzytelności, granic, zatrudnienia, umów, roszczeń z tytułu szkody na osobie i niedbalstwa, jak również sporów dotyczących zasad życia społecznego, takich jak zakłócanie porządku publicznego lub nękanie.

Mediacja może być również wykorzystywana w sporach rodzinnych, w tym w przypadku rozwodu, rozwiązania związku małżeńskiego bez orzekania o winie (*dissolution*), rozwiązania związku partnerskiego, wniosków na podstawie ustawy o dzieciach (Children Act), w tym dotyczących prawa do kontaktów z dzieckiem i miejsca zamieszkania. Mechanizm ten nie obejmuje wyłącznie byłych małżonków i partnerów. Z mediacji mogą skorzystać na przykład dziadkowie, aby dojść do porozumienia dotyczącego ich kontaktów z wnukami.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

Procedura mediacji cywilnej

Mediacja cywilna nie jest uregulowana przepisami prawa, nie stanowi też warunku wstępnego wszczęcia postępowania sądowego. W sprawach cywilnych od stron wymaga się jednak, by poważnie rozważyły możliwość skorzystania z mediacji przed zwróceniem się do sądu.

W **przepisach postępowania cywilnego** (PPC) uregulowano praktykę i zasady postępowania, którymi mają się kierować przy orzekaniu w sprawach cywilnych wydziały cywilne Sądu Apelacyjnego, Wysokiego Trybunału i sądów hrabstw. Przepisy te zawierają kodeks postępowania, którego nadrzędnym celem jest pomoc sądom w rzetelnym rozstrzygnięciu spraw. Realizacja nadrzędnego celu wymaga, aby sądy aktywnie zarządzały wpływającymi do nich sprawami. Obejmuje to zachęcanie stron do korzystania z alternatywnej metody rozwiązywania sporów, jeżeli sąd uzna to za właściwe i ułatwi skorzystanie z takiej procedury.

Chociaż mediacja jest całkowicie dobrowolna, przepisy postępowania cywilnego określają czynniki, które należy uwzględnić przy orzekaniu o kwocie kosztów. Sąd musi uwzględnić w stosownym przypadku wysiłki podjęte w celu rozstrzygnięcia sporu przed postępowaniem i w toku postępowania. W wyniku tego, jeśli strona wygrywająca odrzuciła wcześniej rozsądną propozycję mediacji, sędzia może orzec, że nie będzie się wymagać od strony przegrywającej pokrycia kosztów strony wygrywającej.

Procedura mediacji rodzinnej

Obecnie mediacja rodzinna jest procesem całkowicie dobrowolnym. Od kwietnia 2011 r. wszyscy wnioskodawcy (nie tylko podmioty otrzymujące finansowanie publiczne) muszą rozważyć skorzystanie z mediacji poprzez udział w spotkaniu informacyjnym dotyczącym mediacji (Mediation Information and Assessment – MIAM), zanim złożą w sądzie wniosek na podstawie **protokołu w sprawie postępowania wstępnego** (President's Pre Application Protocol). Jeżeli zażyczyła sobie tego druga strona, na spotkaniu powinien się stawić również ewentualny pozwany. Jeżeli wnioskodawca skieruje sprawę do sądu, powinien wypełnić formularz FM1, oprócz wniosku, w którym wskaże, że jest zwolniony z obowiązku uczestnictwa w spotkaniu MIAM, już w nim uczestniczył i mediacja nie została uznana za właściwe rozwiązanie, lub rozpoczęto postępowanie mediacyjne, które zostało przerwane, lub strony nie były w stanie rozwiązać wszystkich problemów.

W odpowiedzi na zalecenia zawarte w Family Justice Review, rząd wprowadził w lutym 2013 r. przepis w ustawie dotyczącej dzieci i rodzin (Children and Families Bill), mający na celu zmianę zasady dobrowolnego uczestnictwa w spotkaniu informacyjnym dotyczącym mediacji (MIAM) w obowiązek ustawy (z ograniczoną liczbą wyjątków, np. gdy dowody świadczą o tym, że doszło do przemocy domowej).

Jak wspomniano wyżej, wypełnienie formularza FM1, oprócz wniosku, stanie się obowiązkiem ustawowym. Oczekuje się, że ustawa wejdzie w życie, a przepisy zostaną wdrożone, na wiosnę 2014 r.

Tak jak **przepisy postępowania cywilnego**, **przepisy postępowania rodzinnego** (całościowy zbiór przepisów dotyczących postępowania sądowego) zachęcają do korzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów.

Zachowanie standardów zawodowych

Nie stworzono krajowego kodeksu postępowania dla mediatorów na obszarze Anglii i Walii. Jednakże, aby uzyskać akredytację CMC, osoba prowadząca mediację cywilną musi przestrzegać kodeksu postępowania – jako model stosowany jest w tym przypadku **Unijny kodeks postępowania**. Zawód ten podlega samoregulacji, a rząd nie odgrywa żadnej roli w zachęcaniu do stosowania jakiegokolwiek dobrowolnie przyjmowanego kodeksu.

Od wszystkich członków-założycieli FMC wymaga się zapewnienia, by ich członkowie (mediatorzy rodzinni) przestrzegali

[Kodeksu postępowania Rady ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#).

Informacje i szkolenia

Informacje dotyczące mediacji w sprawach rodzinnych, usług i cen są dostępne na rządowej stronie internetowej

Ministerstwa Sprawiedliwości: mediacja w sprawach cywilnych

Wykaz mediatorów w sprawach cywilnych obejmuje narzędzie umożliwiające wyszukanie mediatora, który jest w stanie świadczyć usługi w miejscowości, którą są zainteresowane strony. Strony internetowe Rady ds. Mediacji w Sprawach Cywilnych i strony internetowe organizacji świadczących usługi mediacji, stowarzyszonych w CMC, zawierają więcej informacji o mediacji i usługach mediacji.

Narzędzie służące wyszukaniu mediatora w sprawach rodzinnych umożliwia znalezienie miejscowego mediatora. Strony internetowe organizacji świadczących usługi mediacji, stowarzyszonych w FMC, zawierają więcej informacji na temat usług mediacji.

W Anglii i Walii nie istnieje krajowa instytucja szkoleniowa dla mediatorów w sprawach cywilnych. Mediatorzy w sprawach cywilnych szkoleni są przez podmioty sektora prywatnego, które podlegają samoregulacji. Mediatorzy sami regulują swoją działalność i odpowiadają za szkolenie zrzeszonych członków. Mediatorzy rodzinni mają różne wykształcenie, w tym wykształcenie prawnicze lub w zakresie usług terapeutycznych i socjalnych, i nie są prawnie zobowiązani do podejmowania specjalistycznego szkolenia. Różne organizacje członkowskie/akredytujące mają jednak własne zestawy szkoleń i standardów zawodowych, przewidujących wymogi w zakresie szkoleń. Od mediatorów, którzy mają umowę na świadczenie usług mediacji finansowanych ze środków publicznych, oczekuje się szczególnie wysokich standardów w zakresie akredytacji i szkolenia, by byli w stanie prowadzić spotkania informacyjne dotyczące mediacji (MIAM) i mediację.

Jakie są koszty mediacji?

Koszty mediacji różnią się zależnie od osoby świadczącej mediację i nie są zazwyczaj regulowane przez państwo. W sprawach cywilnych koszt mediacji zależy od wartości przedmiotu sporu i czasu potrzebnego do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego. Stawki usług mediacyjnych świadczonych za pośrednictwem wykazu mediatorów w sprawach cywilnych (online) są dostępne na stronie internetowej wymiaru sprawiedliwości. Organizacja LawWorks świadczy bezpłatne usługi mediacji na rzecz tych, których nie stać na mediację. Z organizacją LawWorks można się skontaktować pod numerem telefonu 01483216815 lub za pośrednictwem [strony internetowej Law Works poświęconej mediacji](#).

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Dyrektywa 2008/52/WE, wdrożona w Zjednoczonym Królestwie na podstawie rozporządzeń dotyczących mediacji transgranicznej z 2011 r. (dziennik urzędowy 2011 nr 1133) stwarza stronom sporu transgranicznego (gdy jedna ze stron ma miejsce pobytu w państwie członkowskim w momencie prowadzenia sporu) możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat sądów i innych organów właściwych do składania takich wniosków.

W przypadku Anglii i Walii dane dotyczące sądów właściwych dostępne są na stronie internetowej [Służby ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości](#). Strony sporów cywilnych, które zawarły między sobą ugody, korzystając z usług mediatora, mogą zwrócić się do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie tej ugody przez sędziego. W przypadku gdy sąd jest przekonany o sprawiedliwym charakterze ugody, staje się ona prawnie wiążąca i wykonalna z chwilą jej zatwierdzenia przez sędziego.

W przypadku gdy sąd jest przekonany o sprawiedliwym charakterze ugody, strony sporów rodzinnych, które zawarły między sobą ugody, korzystając z usług prawnika zwanego *solicitor* lub mediatora, mogą zwrócić się do sądu z wnioskiem o przekształcenie zawartej przez nie ugody na prawnie wiążącą ugody sądową. Ma to zastosowanie raczej w przypadkach, gdy zawarto ugody dotyczącą spraw finansowych, a nie ugody dotyczącą dzieci.

Powiązane strony

[Rada ds. Mediacji w Sprawach Cywilnych](#), [Rada ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#), [wykaz mediatorów w sprawach cywilnych \(online\)](#), [Family Mediation Service Finder](#), [Unijny kodeks postępowania dla mediatorów](#), [Kodeks postępowania Rady ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#), [LawWorks: mediacja](#)

Ostatnia aktualizacja: 13/06/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.